

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ:6977506705, e-mail :pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Τέθηκαν από την Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) ερωτήματα (αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α. 2711/9-2-2021) για την παροχή νομικής γνωμοδότησης ως εξής:

« **Α. Ερωτήματα που αφορούν την καταβολή του επιδόματος οικογενειακής παροχής του ν. 4354/2015:**

1. Όταν ένα τέκνο ολοκληρώνει τα προβλεπόμενα έτη σπουδών και βρίσκεται σε ηλικία 22-23 ετών, παύει και η χορήγηση του επιδόματος οικογενειακής παροχής. Εάν το τέκνο κάνει μεταπτυχιακές σπουδές θα λαμβάνει το επίδομα οικογενειακής παροχής έως το 24 έτος της ηλικίας του;
2. Όταν ένα τέκνο ολοκληρώσει το Λύκειο και δεν φοιτήσει σε κάποια σχολή δικαιούται το επίδομα οικογενειακής παροχής έως 31 Δεκεμβρίου του 18 ου έτους της ηλικίας του. Το ίδιο τέκνο όταν γίνει 20 ετών και φοιτήσει σε σχολή μέσης εκπαίδευσης (ΕΠΑ.Σ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΟΑΕΔ) θα λαμβάνει το επίδομα για το χρονικό διάστημα της φοίτησης του; Εάν φοιτήσει στα 23 έτη του και σε κάποια άλλη σχολή ή ΙΕΚ θα λαμβάνει το επίδομα έως το 24 ο έτος της ηλικίας του;
3. Όταν ένα τέκνο φοιτά σε ιδιωτικό ΙΕΚ και για κάποιο λόγο σταματήσει την φοίτηση του , σταματάει και η χορήγηση του επιδόματος οικογενειακής παροχής ;
4. Διαζευγμένος εργαζόμενος με ανήλικα τέκνα , που καταβάλλει έξοδα διατροφής μηνιαίως (με δικαστική απόφαση) χωρίς να έχει την επιμέλεια των παιδιών δύναται να λαμβάνει το επίδομα της οικογενειακής παροχής;

5. Το επίδομα οικογενειακής παροχής χορηγείται μόνο με την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών από τις αρμόδιες αρχές που θα προσκομίζει ο εργαζόμενος ;

6. Η επιστροφή ποσών από εργαζόμενους που αφορούν ποσά που καταβλήθηκαν τα προηγούμενα έτη χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις καταβολής τους (π.χ. από το έτος 2011) είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί με την παρακράτηση 1/10 των καθαρών αποδοχών (αρ. 24, Ν. 4354/2015) μέχρι την ολοσχερή εξόφλησή τους; Σε ποιο χρόνο ανάγεται η παραγραφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ;

Β. Δικαιούνται οι εργαζόμενοι (εργατοτεχνίτες που ανήκουν στο τακτικό προσωπικό της Δ.Ε.Υ.Α.) να μην απαντούν στις κλήσεις της Δ.Ε.Υ.Α. και να αρνούνται συστηματικά να συμμετέχουν στην εκτέλεση εργασιών από έκτακτα περιστατικά (βλάβες στα δίκτυα και τις εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης) σε ώρες πέραν του τυπικού πρωινού ωραρίου (7.00 πμ με 13.30μμ); έχοντας υπόψη τα παρακάτω.

1. Η Δ.Ε.Υ.Α. για να παρέχει τις υπηρεσίες που προβλέπει ο ιδρυτικός της νόμος λειτουργεί τις εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης όλο το 24ωρο (Διυλιστήρια επεξεργασίας νερού, Δίκτυα, δεξαμενές, Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων, πολυάριθμες γεωτρήσεις νερού, αντλιοστάσια και λοιπές εγκαταστάσεις Δικτύων Ύδρευσης, Αποχέτευσης, Ομβρίων υδάτων) και γι αυτό έχει χαρακτηριστεί και ανήκει στις υπηρεσίες 24ωρης λειτουργίας - σχετική η αριθμ. οικ. 27771/1-3-2017 Απόφαση Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης ... με θέμα «Καθιέρωση 24ωρης λειτουργίας της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης – Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.)» με ΑΔΑ: ΩΘΛΟΠ15-7ΩΨ.)
2. Η Δ.Ε.Υ.Α. είναι υποχρεωμένη να αντιμετωπίζει άμεσα και αποτελεσματικά τα έκτακτα περιστατικά (βλάβες και δυσλειτουργίες των εγκαταστάσεων ύδρευσης και αποχέτευσης της περιοχής αρμοδιότητας της) καθ' όλη τη διάρκεια του 24ωρου και του έτους για να εξασφαλίζεται η συνεχής και ασφαλής λειτουργία των εγκαταστάσεών της. Οι υπηρεσίες της συνδέονται με τη Δημόσια Υγεία των πολιτών.
3. Προκειμένου να αντιμετωπίζονται τα έκτακτα περιστατικά για την απασχόληση των εργαζομένων πέρα από τις ώρες του τυπικού ωραρίου - κάθε χρόνο λαμβάνονται αποφάσεις Διοικητικού Συμβουλίου που δημοσιεύονται σε Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ) και συμπεριλαμβάνουν όλο το προσωπικό των υπηρεσιών της Δ.Ε.Υ.Α. για καθιέρωση υπερωριακής απασχόλησης μέχρι την 22:00 ώρα και καθιέρωση υπερωριακής απασχόλησης

Α) κατά τις νυχτερινές ώρες (μετά την 22:00 ώρα) και Β) κατά τις Κυριακές, αργίες και λοιπές εξαιρέσιμες ημέρες (ΦΕΚ 5779/30-12-2020).

4. Για κάθε μήνα του έτους για την ανάγκη εκτέλεσης υπερωριακής απασχόλησης, απογευματινής, νυχτερινής, Κυριακών και εξαιρέσιμων ημερών εργασίας, για την αντιμετώπιση επειγουσών υπηρεσιακών αναγκών της Δ.Ε.Υ.Α. λαμβάνεται απόφαση από η Γ.Δ περί Συγκρότησης συνεργείου που δημοσιεύεται στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ όπου συμπεριλαμβάνεται ονομαστικά όλο το προσωπικό. Για το μήνα Φεβρουάριο έχει αναρτηθεί με ΑΔΑ : 6Ζ8ΗΟΕΕΖ-ΙΦΤ.
5. Για την αμοιβή της υπερωριακής απασχόλησης του προσωπικού η Δ.Ε.Υ.Α. υποχρεούται να εφαρμόζει το άρθρο 20 του Ν.4354/2015.»

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

Α' ΕΡΩΤΗΜΑ

Α. Εφαρμοστές διατάξεις

Οι Δ.Ε.Υ.Α. έχουν υπαχθεί στο μισθολογικό πεδίο εφαρμογής του ν. 4354/2015 σύμφωνα με το άρθρο 7 αυτού περ. στ', και άρα υπάγονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του νόμου αυτού.

Περαιτέρω, με το **άρθρο 13 ν. 4354/2015** με τίτλο «Ορισμός αποδοχών» ορίζεται ότι: «Οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές του υπαλλήλου αποτελούνται από το βασικό μισθό, τα επιδόματα και της παροχές των άρθρων 15, 16, 17, 18 και 19 σύμφωνα με της προϋποθέσεις χορήγησής της, καθώς και την προσωπική διαφορά του άρθρου 27.».

Ακολούθως, σύμφωνα με το **άρθρο 15 ν. 4354/2015** με τίτλο «Οικογενειακή παροχή», όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 35 ν. 4484/2017 ορίζεται ότι:

«1. Για την ενίσχυση της οικογένειας των υπαλλήλων, που εμπíπτουν της διατάξεις του παρόντος νόμου, χορηγείται μηνιαία οικογενειακή παροχή,

ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση των υπαλλήλων, ως εξής: Για υπάλληλο με τέκνα ανήλικα ή ανίκανα σωματικά ή πνευματικά για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον, η παροχή ορίζεται σε πενήντα (50) ευρώ για ένα (1) τέκνο, σε εβδομήντα (70) ευρώ συνολικά για δύο (2) τέκνα, σε εκατόν είκοσι (120) ευρώ συνολικά για τρία (3) τέκνα, σε εκατόν εβδομήντα (170) ευρώ συνολικά για τέσσερα (4) τέκνα και προσαυξάνεται κατά εβδομήντα (70) ευρώ για κάθε επιπλέον τέκνο. Η παροχή του προηγούμενου εδαφίου δεν χορηγείται σε υπάλληλο με τέκνα τα οποία έχουν ίδια εισοδήματα είτε από την άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος είτε από άλλη πηγή, υποβάλλουν δική της φορολογική δήλωση και το δηλωθέν εισόδημα υπερβαίνει το ύψος του αφορολόγητου ορίου, της αυτό διαμορφώνεται κάθε φορά από της διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας. Σε αυτή την περίπτωση η οικογενειακή παροχή παύει να καταβάλλεται για το οικονομικό έτος κατά το οποίο διαπιστώνεται η υπέρβαση του ως άνω ορίου. Η κατά τα ανωτέρω παροχή χορηγείται για τέκνα προερχόμενα από γάμο, φυσικά, θετά ή αναγνωρισθέντα, εφόσον είναι άγαμα και δεν υπερβαίνουν το 18^ο έτος της ηλικίας της ή το 19^ο έτος, εφόσον φοιτούν στη Μέση Εκπαίδευση.

2. Ειδικά, για τέκνα που φοιτούν σε οποιονδήποτε φορέα μεταλυκειακής εκπαίδευσης, δημόσιας ή ιδιωτικής, η παροχή δίδεται μόνο κατά τη διάρκεια του ελάχιστου αριθμού των αναγκαίων για την απονομή των τίτλων σπουδών εξαμήνων, που προβλέπεται από τον οργανισμό κάθε φορέα εκπαίδευσης και σε καμία περίπτωση πέρα από τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας της.

3. Για τη διακοπή της παροχής, λόγω συμπλήρωσης των ανωτέρω, κατά περίπτωση, ορίων, ως ημέρα γέννησης των παιδιών θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους γέννησής της και, προκειμένου περί φοιτητών ή σπουδαστών, η λήξη του ακαδημαϊκού ή σπουδαστικού έτους.

4. Η παροχή του παρόντος άρθρου δεν καταβάλλεται της Γενικούς Γραμματείς Υπουργείων.»

Ακολούθως εξεδόθη η **Αρ.Πρωτ. 2/31029/ΔΕΠ/6-5-2016 Εγκύκλιος της Α.Α.Δ.Ε.** με θέμα «Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β' του ν. 4354/2015 (176 /Α').», όπου επί του άρθρου 15 ορίζονται τα κάτωθι:

“Με της διατάξεις της παρ. 1 ορίζεται ότι για την ενίσχυση της οικογένειας των υπαλλήλων, που εμπíπτουν της διατάξεις του παρόντος νόμου, χορηγείται μηνιαία οικογενειακή παροχή, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση των υπαλλήλων, ως εξής:

Για υπάλληλο με τέκνα ανήλικα ή ανίκανα σωματικά ή πνευματικά για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον, η παροχή ορίζεται σε :

πενήντα (50) ευρώ για ένα τέκνο,

εβδομήντα (70) ευρώ συνολικά για δύο τέκνα,

εκατόν είκοσι (120) ευρώ συνολικά για τρία τέκνα,

εκατόν εβδομήντα (170) ευρώ συνολικά για τέσσερα τέκνα και επιπλέον

εβδομήντα (70) ευρώ για κάθε επιπλέον τέκνο.

Πίνακας οικογενειακής παροχής

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ	ΠΟΣΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΕ €
Υπάλληλος με 1 παιδί	50
Υπάλληλος με 2 παιδιά	70 συνολικά
Υπάλληλος με 3 παιδιά	120 »»
Υπάλληλος με 4 παιδιά	170 »»
Υπάλληλος με 5 παιδιά	240 »» (170+70)
Υπάλληλος με 6 παιδιά	310 »» (240+70)

Η κατά τα ανωτέρω παροχή χορηγείται για τέκνα προερχόμενα από γάμο, φυσικά, θετά ή αναγνωρισθέντα, εφόσον είναι άγαμα και δεν υπερβαίνουν το 18^ο έτος της ηλικίας της ή το 19^ο έτος, εφόσον φοιτούν στη Μέση Εκπαίδευση. Η εν λόγω παροχή χορηγείται ανεξαρτήτως του εάν οι γονείς τελούν σε διάσταση, διάζευξη ή χηρεία.

Η ανωτέρω παροχή δεν καταβάλλεται της έγγαμους, διαζευγμένους ή εν χηρεία υπαλλήλους οι οποίοι της δεν έχουν αποκτήσει τέκνα, ή τα τέκνα αυτά έχουν ενηλικιωθεί ή περατώσει της σπουδές της ή σε κάθε περίπτωση έχουν συμπληρώσει το 24^ο έτος της ηλικίας της, με εξαίρεση της έγγαμους υπαλλήλους που έχουν τέκνα ανίκανα σωματικά ή πνευματικά για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος με ποσοστό αναπηρίας 50% τουλάχιστον.

Η διαπίστωση των προϋποθέσεων χορήγησης της οικογενειακής παροχής καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή στον αριθμό των τέκνων που αυξάνουν την παροχή αυτή γίνεται με υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου που υποβάλλεται στον εκκαθαριστή των αποδοχών του, μαζί με τα συνημμένα δικαιολογητικά (π.χ. ληξιαρχική πράξη γέννησης κ.λ.π.). Εξυπακούεται ότι όσα από τα ανωτέρω στοιχεία έχουν ήδη προσκομιστεί κατά καιρούς από της υπαλλήλους, δεν απαιτείται η επανυποβολή της.

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση ενηλικίωσης του πρώτου τέκνου, ή διακοπής για οποιονδήποτε άλλο λόγο της παροχής για αυτό, το δεύτερο τέκνο λαμβάνει τη θέση του πρώτου και το ίδιο ισχύει και για τη θέση των λοιπών τέκνων. Π.χ. Έστω υπάλληλος με δύο παιδιά εκ των οποίων το πρώτο κατά σειρά γέννησης έχει ενηλικιωθεί και δεν δικαιούται ο υπάλληλος οικογενειακή παροχή για το τέκνο αυτό. Ο υπάλληλος θα λάβει οικογενειακή παροχή 50 € μόνο για το ένα τέκνο.

Με την παρ. 2 προβλέπεται ειδικά, για τέκνα που φοιτούν στην ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση (ΑΕΙ, ΑΣΕΙ, ΤΕΙ εσωτερικού και εξωτερικού, σχολές αναγνωρισμένες από της επίσημους κρατικούς φορείς), καθώς και σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) δημόσια και ιδιωτικά, η παροχή να δίδεται μόνο κατά τη διάρκεια του ελάχιστου αριθμού των αναγκαίων για την απονομή των τίτλων σπουδών εξαμήνων (δηλαδή λαμβάνεται υπόψη ο κανόνας n και όχι της του $n+2$), που προβλέπεται από τον οργανισμό κάθε Σχολής και σε καμιά περίπτωση πέρα από τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας της.

Επισημαίνεται ότι για τα παιδιά που φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές του εξωτερικού, κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο εκμάθησης της ξένης γλώσσας δεν καταβάλλεται η οικογενειακή παροχή.

Της περιπτώσεις που συμπίπτει ο χρόνος της κανονικής φοίτησης σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές ή σε Ι.Ε.Κ. με τη στρατιωτική θητεία του παιδιού, η καταβολή της οικογενειακής παροχής δεν διακόπτεται.

Με την παρ. 3 προβλέπεται ότι για τη διακοπή της παροχής, λόγω συμπλήρωσης των ανωτέρω κατά περίπτωση ορίων, ως ημέρα γέννησης των παιδιών θεωρείται η 31^η Δεκεμβρίου του έτους γέννησής της και προκειμένου περί φοιτητών ή σπουδαστών, η λήξη του ακαδημαϊκού ή σπουδαστικού έτους.

Στην περίπτωση αναπηρίας (σωματικής ή πνευματικής) για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος, η οικογενειακή παροχή καταβάλλεται επ' αόριστον, ανεξάρτητα αν στην οικογένεια ή στο παιδί χορηγείται παροχή ή βοήθημα από οποιοδήποτε Δημόσιο Οργανισμό, της Πρόνοια κ.λ.π.

Με την παρ. 4 ορίζεται ρητά ότι οι Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων δεν δικαιούνται την οικογενειακή παροχή του παρόντος άρθρου, δεδομένου ότι οι αποδοχές της (βασικός μισθός και επίδομα θέσης ευθύνης) συνιστούν το ανώτατο όριο αποδοχών του άρθρου 28 και συνεπώς δεν είναι δυνατή η καταβολή της παροχής ή αποζημίωσης που να υπερβαίνει αυτό το όριο.

B. Επί των ερωτημάτων

Από την ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται τα κάτωθι:

1. Δεδομένου ότι ο νομοθέτης αναφέρεται σε «μεταλυκειακή εκπαίδευση» (χωρίς να ορίζει ρητώς και να εξαιρεί της μεταπτυχιακές σπουδές) Όταν ένα τέκνο ολοκληρώνει τα προβλεπόμενα έτη σπουδών και βρίσκεται σε ηλικία 22-23 ετών και συνεχίσει σπουδές για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου, ο υπάλληλος δικαιούται και στην περίπτωση αυτή τη λήψη του επιδόματος της οικογενειακής παροχής, μέχρις ότου το τέκνο συμπληρώσει το 24 έτος της ηλικίας του (υπό την προϋπόθεση ότι το τέκνο δεν έχει *ν ίδια εισοδήματα είτε από την άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος είτε από άλλη πηγή, δεν υποβάλλει δική του*

φορολογική δήλωση και το δηλωθέν εισόδημα δεν υπερβαίνει το ύψος του αφορολόγητου ορίου.)

2. Όταν ένα τέκνο ολοκληρώσει το Λύκειο και δεν φοιτήσει σε κάποια σχολή δικαιούται το επίδομα οικογενειακής παροχής έως 31 Δεκεμβρίου του 18 ου έτους της ηλικίας του. Το ίδιο τέκνο όταν γίνει 20 ετών και φοιτήσει σε σχολή μέσης εκπαίδευσης (ΕΠΑ.Σ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΟΑΕΔ) δεν δικαιούται να λαμβάνει το επίδομα για το χρονικό διάστημα της φοίτησης του καθότι το επίδομα της παρ. 1 άρθρ. 15 για τέκνα που φοιτούν στην μέση εκπαίδευση χορηγείται μέχρι την συμπλήρωση του 19^{ου} ηλικιακού έτους του τέκνου. Εάν φοιτήσει στα 23 έτη του και σε κάποια σχολή ανώτερης ή ανώτατης εκπαίδευσης (ΑΕΙ, ΑΣΕΙ, ΤΕΙ εσωτερικού και εξωτερικού, σχολές αναγνωρισμένες από της επίσημους κρατικούς φορείς) ή ΙΕΚ θα λαμβάνει το επίδομα έως το 24^ο έτος της ηλικίας του.

3. Όταν ένα τέκνο φοιτά σε ιδιωτικό Ι.Ε.Κ και για κάποιο λόγο σταματήσει την φοίτηση του, σταματάει και η χορήγηση του επιδόματος οικογενειακής παροχής καθότι προϋπόθεση χορήγησης του είναι η πραγματική φοίτηση αυτού. Εάν το τέκνο προβεί σε διακοπή σπουδών δεν υπάρχει νόμιμη αιτία για την καταβολή επιδόματος οικογενειακής παροχής της παρ. 2 άρθρ. 15 (μεταλυκειακή φοίτηση τέκνου).

4. Διαζευγμένος εργαζόμενος με ανήλικα τέκνα, που καταβάλλει έξοδα διατροφής μηνιαίως (με δικαστική απόφαση) χωρίς να έχει την επιμέλεια των παιδιών δύναται να λαμβάνει το επίδομα της οικογενειακής παροχής, καθότι η κατά τα ανωτέρω παροχή χορηγείται για τέκνα προερχόμενα από γάμο, φυσικά, θετά ή αναγνωρισθέντα, εφόσον είναι άγαμα και δεν υπερβαίνουν το 18^ο έτος της ηλικίας της ή το 19^ο έτος, εφόσον φοιτούν στη Μέση Εκπαίδευση. *Η εν λόγω παροχή χορηγείται ανεξαρτήτως του εάν οι γονείς τελούν σε διάσταση, διάζευξη ή χηρεία (βλ. εγκ. ΑΑΔΕ).*

5. Η διαπίστωση των προϋποθέσεων χορήγησης της οικογενειακής παροχής καθώς και οποιαδήποτε μεταβολή στον αριθμό των τέκνων που αυξάνουν την παροχή

αυτή γίνεται με υπεύθυνη δήλωση του υπαλλήλου που υποβάλλεται στον εκκαθαριστή των αποδοχών του, μαζί με τα συνημμένα δικαιολογητικά (π.χ. ληξιαρχική πράξη γέννησης κ.λ.π.). Εξυπακούεται ότι όσα από τα ανωτέρω στοιχεία έχουν ήδη προσκομιστεί κατά καιρούς από της υπαλλήλους, δεν απαιτείται η επανυποβολή τους.

6. Αναζήτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων αποδοχών – επιδομάτων:

A. Αναφορικά με επιδόματα που εξοφλήθηκαν βάσει θεωρημένων Χρηματικών Ενταλμάτων Πληρωμής από τον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου

- Νομοθετικό πλαίσιο – κρίσιμες διατάξεις

Σύμφωνα με το **άρθρο 98 παρ. 1^α του Συντάγματος** ορίζεται ότι: «1. Στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν ιδίως: α. Ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό.»

Σύμφωνα με το **ΠΔ 136/2011 (ΦΕΚ Α' 267) «Καθορισμός κατώτατου ύψους των δαπανών που ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο»** ορίζεται στο άρθρο 1 αυτού ότι: «Κατώτατο ύψος ελεγχόμενων δαπανών 1.α. **Ο ασκούμενος από το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ,) προληπτικός έλεγχος** διενεργείται σύμφωνα με της ισχύουσες διατάξεις και τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα επί δαπανών που υπερβαίνουν κατά χρηματικό ένταλμα τα όρια τα οποία καθορίζονται κατά κατηγορία ελεγχόμενων φορέων **ως ακολούθως: ι)...ιι) Δαπάνες ΟΤΑ α` βαθμού (Δήμων): Από του ποσού των πέντε χιλιάδων (5.000) ΕΥΡΩ και άνω.**»

Περαιτέρω, σύμφωνα με το **άρθρ. 1 α' ν. 4129/2013 «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο»** ορίζεται ότι: «**Αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου 1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο: α) Ασκεί τον προβλεπόμενο από το άρθρο 98 παρ.1 περίπτωση α' του Συντάγματος έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 33 του παρόντος νόμου, και των άλλων νομικών προσώπων που με ειδική διάταξη νόμου υπάγονται**

κάθε φορά στον έλεγχο αυτόν.». Ακολούθως, σύμφωνα με το **άρθρο 22 ν. 4129/2013** με τίτλο «Καθήκοντα Επιτρόπων και λοιπού υπαλληλικού προσωπικού» ορίζεται ότι «1. **Οι Επίτροποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου:** α) ασκούν τον προληπτικό έλεγχο της περίπτωσης α` του άρθρου 1 του παρόντος,..». Σύμφωνα με το **άρθρ. 28** με τίτλο «Γενικές διατάξεις που διέπουν τον έλεγχο» ότι «1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο:... β) Ασκεί, κατά το άρθρο 98 του Συντάγματος, τον έλεγχο των δαπανών του Κράτους, των Ο.Τ.Α. ή άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στον έλεγχο του, **με σκοπό τη βεβαίωση ότι υπάρχει γι` αυτές πίστωση που έχει νόμιμα χορηγηθεί και ότι κατά την πραγματοποίηση της τηρήθηκαν οι διατάξεις του νόμου για το δημόσιο λογιστικό ή κάθε άλλη διάταξη νόμου, διατάγματος ή κανονιστικής απόφασης.**». Σύμφωνα με το **άρθρ. 31** με τίτλο «Όργανα άσκησης προληπτικού ελέγχου» ότι : «1...2. **Ο προληπτικός έλεγχος, κατά της κείμενες διατάξεις, των δαπανών των Ο.Τ.Α. του άρθρου 33 και των Ν.Π.Δ.Δ., που υπάγονται στον έλεγχο αυτόν σύμφωνα με το άρθρο 34, ασκείται από Επιτρόπους του Ελεγκτικού Συνεδρίου.**». Σύμφωνα με το **άρθρο 32** με τίτλο «Διαδικασία άσκησης προληπτικού ελέγχου» ότι «1. Αν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε διαπιστωθεί ότι για κάποια δαπάνη δεν συντρέχουν ολικά ή μερικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 28 παρ. 1 περίπτωση β`, ο αρμόδιος Επίτροπος **αρνείται με αιτιολογημένη πράξη τη θεώρηση του εντάλματος πληρωμής**, το οποίο επιστρέφει μαζί με αντίγραφο της πράξης του στην υπηρεσία που το υπέβαλε...». Ακολούθως, σύμφωνα με το **άρθρ. 33** με τίτλο « **Προληπτικός έλεγχος δαπανών Ο.Τ.Α.**» ότι « 1. Οι δαπάνες των δήμων, των περιφερειών, των νομικών της προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. **3463/2006**, Α` 114), ανεξαρτήτως πληθυσμού, εξαιρουμένων των σχολικών επιτροπών, υπάγονται στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της διατάξεις 1 έως 3 του άρθρου 169 του ίδιου ως άνω Κώδικα. 2. **α. Κατά τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού από τα αρμόδια όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, θεωρείται για πληρωμή χρηματικό ένταλμα, όταν αυτό αφορά σε δαπάνη που δεν προβλέπεται μεν από το νόμο αλλά είναι λειτουργική για τον οικείο Ο.Τ.Α., σχετίζεται δε με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων εκ μέρους του Ο.Τ.Α.,**

οι οποίες προάγουν τα κοινωνικά, πολιτικά, πνευματικά και οικονομικά συμφέροντα των δημοτών ή συμβάλλει στην ενεργό συμμετοχή τούτων για την προαγωγή των τοπικών υποθέσεων και δραστηριοτήτων του Ο.Τ.Α., εφόσον ανταποκρίνεται στο ανάλογο ή προσήκον μέτρο, χωρίς να υπερβαίνει τα εύλογα όρια που διαγράφονται με την τήρηση της αρχής της οικονομικότητας, εν όψει των συνθηκών πραγματοποίησης της...3. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται η διαδικασία και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών των κοινωφελών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων ύδρευσης αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιρειών του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, από το Ελεγκτικό Συνέδριο. **Οι φορείς της παρούσας παραγράφου υποβάλλουν για προληπτικό έλεγχο χρηματικά εντάλματα για ποσά ύψους 5.000 ευρώ και άνω, εφαρμοζομένου του π.δ. 136/2011.**». Τέλος στο άρθρο 48 με τίτλο «**Αναθεώρηση πράξεων**» ότι «1. Οι πράξεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 46 υπόκεινται σε αίτηση αναθεώρησης, που ασκείται είτε από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας σε αυτό είτε από τον υπόλογο ή τον εγγυητή του είτε αυτεπαγγέλτως από το Ελεγκτικό Συνέδριο. 2. Η αίτηση αναθεώρησης δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. 3. Η αίτηση αναθεώρησης επιτρέπεται να ασκηθεί μέσα σε προθεσμία της έτους από την κοινοποίηση στον υπόλογο της προσβαλλόμενης πράξης: α) λόγω πλάνης περί τα πραγματικά γεγονότα ή λόγω λογιστικού λάθους, β) αν προσαχθούν νέα κρίσιμα έγγραφα, γ) αν η πράξη στηρίχθηκε σε καταθέσεις μαρτύρων που καταδικάστηκαν για ψευδορκία ή απαλλάχθηκαν αλλά η ψευδορκία αναγνωρίστηκε δικαστικά, δ) αν η πράξη στηρίχθηκε σε πλαστά έγγραφα, εφόσον η πλαστογραφία αναγνωρίστηκε δικαστικά έστω και στο σκεπτικό της δικαστικής απόφασης ή του βουλεύματος. 4. Αν παρέλθει η παραπάνω ετήσια προθεσμία, αίτηση αναθεώρησης επιτρέπεται της δύο τελευταίες περιπτώσεις και μέσα σε έξι μήνες από τότε που ο αιτών έλαβε γνώση ότι αναγνωρίστηκε δικαστικά η πλαστότητα των εγγράφων ή η ψευδορκία. Της της περιπτώσεις επιτρέπεται και η αυτεπάγγελτη αναθεώρηση από το Ελεγκτικό Συνέδριο μέσα στην ίδια προθεσμία, η οποία αρχίζει από τότε που το Ελεγκτικό Συνέδριο έλαβε γνώση ότι αναγνωρίστηκε δικαστικά η πλαστότητα των εγγράφων ή η ψευδορκία. 5. Το Ελεγκτικό Συνέδριο δύναται, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από

αίτηση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας σε αυτό, να ανακαλεί ή τροποποιεί οποτεδήποτε της πράξεις του, εφόσον από νεότερα στοιχεία βεβαιωθεί ότι αυτές στηρίχθηκαν σε προϋποθέσεις που δεν υπήρχαν. Της δύναται να διορθώνει πράξεις του που εκδόθηκαν κατά τον έλεγχο των λογαριασμών δημοσίων υπολόγων για επανόρθωση εσφαλμένης κατάταξης διαχειριστικών πράξεων του υπολόγου, εφόσον της από τη διόρθωση αυτή δεν επέρχεται χρέωση ή πίστωση του υπολόγου...»

- **Ερμηνεία διατάξεων**

Με την ανάθεση του προληπτικού ελέγχου σε δικαιοδοτικό όργανο και δη ανώτατο, ο συνταγματικός νομοθέτης εισάγει τεκμήριο αντίθετο εκείνου της νομιμότητας των διοικητικών πράξεων, απαιτεί δηλαδή της το Ελεγκτικό Συνέδριο, δια του ελέγχου αυτού, επαληθεύσει τη νομιμότητα των παραγωγικών της ελεγχόμενης δαπάνης πράξεων, η οποία θεωρείται τεκμαιρόμενη. Ο προληπτικός έλεγχος, όταν αποβαίνει θετικός, καταλήγει στη **θεώρηση του οικείου χρηματικού εντάλματος από τον Επίτροπο**, ενώ σε περίπτωση αμφισβήτησης της νομιμότητας της εντελλόμενης δαπάνης, η αμφισβήτηση αυτή, μαζί με της έγγραφους αντίθετους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα της Διοίκησης, άγεται ενώπιον του αρμόδιου δικαστικού σχηματισμού (Τμήματος) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο και αίρει με την πράξη του την δημοσιολογιστική έριδα (διαφωνία) που έχει ανακύψει, αποφαινόμενο υπέρ της θεώρησης ή μη του εντάλματος. Η διαδικασία αυτή του προληπτικού ελέγχου είναι αποκλειστική και δεν παρέχεται η δυνατότητα άσκησης ενδίκων βοηθημάτων, αφού **της οι εκδιδόμενες πράξεις είναι δικαστικές τόσο κατά το οργανικό όσο και κατά το λειτουργικό κριτήριο (βλ. Πρακτικά 23^{ης} Γεν.Συν/2.6.1997 Ολομ. Ελ. Συν.)**.

Περαιτέρω, γίνεται παγίως δεκτό (βλ. Πρακτικά 27^{ης}/27.7.1978, 11^{ης}/30.4.2001 και 29^{ης}/10.11.2004 Γεν. Συν. Ολομ. Ελ.Συν.) ότι **η θεώρηση των χρηματικών ενταλμάτων από το αρμόδιο όργανο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο πλαίσιο του διενεργούμενου από αυτό προληπτικού ελέγχου των δημοσίων δαπανών, δεν μπορεί κατ' αρχήν να ανακληθεί ούτε να αμφισβητηθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο ή από τη Διοίκηση, εφ' όσον έχει εκτελεστεί (εξοφληθεί) το χρηματικό**

ένταλμα (Ελ. Συν. VII Τμήμα Πράξη 15/2009). Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν είναι εφικτό να αμφισβητηθεί η ορθότητα της κρίσης του επιτρόπου κατά τον κατασταλτικό έλεγχο (Ολ ΕΣ 23^η ΓΣ 18-6-1952, 27^η ΓΣ 27-7-1978, ΕΣ 211/1971). Συνεπώς, οι δαπάνες που καταβλήθηκαν με θεωρημένο από το αρμόδιο όργανο ΧΕΠ δεν καταλογίζονται. Η θεωρία δέχεται ομοίως ότι η θεώρηση ΧΕΠ ως νόμιμου έχει δύναμη δεδικασμένου και κατά συνέπεια απαλλάσσονται της ευθύνης τόσο ο διατάκτης της δαπάνης όσο και ο καταβάλλων αυτήν δημόσιος ταμίας (Λ. Θεοχαρόπουλος 1993).

Διαφορετικά της έχει το ζήτημα εάν η θεώρηση του εξοφληθέντος εντάλματος στηρίχθηκε σε ανύπαρκτα ή ψευδή δικαιολογητικά και γενικά σε απατηλή συμπεριφορά του διοικουμένου. Στην περίπτωση αυτή, κατά το στάδιο του επακολουθούντος κατασταλτικού ελέγχου (κατά το οποίο η δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί, εξετάζεται πλέον ως στοιχείο του λογαριασμού του υπολόγου), δύναται να χωρήσει οίκοθεν ή κατόπιν σχετικής αίτησης, αναθεώρηση της πράξης του Επιτρόπου, της και της πράξης του Τμήματος με την οποία επιλύθηκε η διαφωνία υπέρ της θεώρησης, ή, εάν έχει εκδοθεί πράξη επί των λογαριασμών, αναθεώρηση και της πράξης της.

Αναθεώρηση των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής συγχωρείται μόνον για της περιοριστικά αναφερόμενους λόγους στην διάταξη της παρ. 12 του ά. 48 Ν. 4129/13 (βλ. και την ομοίου περιεχομένου προγενέστερη διάταξη του ά. 29 του καταργηθέντος ΠΔ 774/1980).

Επομένως, χωρίς την αναθεώρηση των χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής δεν είναι δυνατή κατά νόμο η κίνηση της όποιας διαδικασίας καταλογισμού εφόσον βέβαια αποδειχθεί ότι τα ως άνω ΧΕΠ αφορούν μη νόμιμες δαπάνες (βλ. Πρακτικά της 11^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της Ολομέλειας του Ελ. Συν. της 9^{ης} Ιουνίου 2010).

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι κατόπιν του προληπτικού ελέγχου δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο, ως αρμοδίου δημοσιονομικά οργάνου (άρθρ. 98 Σ), η θεώρηση του χρηματικού εντάλματος (Χ.Ε.) παράγει δεδικασμένο σε σχέση με της κρίσεις άλλων δικαστικών οργάνων πχ. επί ποινικής δίωξης η παρέμβαση δικαστικού λειτουργού (ανακριτού κλπ.) είναι μη επιτρεπτή εφόσον αμφισβητείται η

νομιμότητα της θεωρήσεως. Περαιτέρω να σημειωθεί και πάλιν ότι ο αρμόδιος Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου προβαίνει και στον παρεμπόμποντα έλεγχο των δικαιολογητικών που συνοδεύουν τα χρηματικά εντάλματα (αποφάσεις, σύμβαση κλπ.) πριν προβεί στη θεώρηση του Χ.Ε.

- **Επί του ερωτήματος**

Καθόσον αφορά, τα επιδόματα που κατεβλήθησαν της υπαλλήλους της ερωτώσας Δ.Ε.Υ.Α. κατόπιν θεώρησης του οικείου Επιτρόπου του Ελ. Συνεδρίου αυτά καταρχήν δεν μπορούν να καταλογισθούν, εκτός εάν αποδεικνύεται ότι η θεώρηση του εξοφληθέντος εντάλματος στηρίχθηκε σε ανύπαρκτα ή ψευδή δικαιολογητικά και γενικά σε απατηλή συμπεριφορά του διοικουμένου. Στην περίπτωση αυτή, κατά το στάδιο του επακολουθούντος κατασταλτικού ελέγχου (κατά το οποίο η δαπάνη που έχει πραγματοποιηθεί, εξετάζεται πλέον ως στοιχείο του λογαριασμού του υπολόγου), δύναται να λάβει χώρα οίκοθεν ή κατόπιν σχετικής αίτησης, αναθεώρηση της πράξης του Επιτρόπου, της και της πράξης του Τμήματος με την οποία επιλύθηκε η διαφωνία υπέρ της θεώρησης, ή, εάν έχει εκδοθεί πράξη επί των λογαριασμών, αναθεώρηση και της πράξης της.

Για την ανάκτηση των ως άνω επιδομάτων πρέπει να λάβει χώρα η διαδικασία της αναθεώρησης/ανάκλησης των σχετικών θεωρήσεων ΧΕΠ της ορίζει το άρθρο 48 ν. 4129/2013.

Β. Καθόσον αφορά τα επιδόματα ισολογισμού που καταβλήθηκαν της υπαλλήλους της Δ.Ε.Υ.Α. χωρίς θεώρηση Επιτρόπου

Σύμφωνα με της διατάξεις του άρθρου 24 του νόμου 4354/2015 με έναρξη ισχύος από 1/1/2016 της ανεφέρθη ως άνω, ορίζεται ότι **«οφειλές υπαλλήλων ή λειτουργών των φορέων που υπάγονται της διατάξεις του παρόντος, από αχρεωστήτως καταβληθείσες αποδοχές ή αποζημιώσεις εν γένει, δύναται να επιστρέφονται εφάπαξ χωρίς προσαυξήσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο «123» του ν.4270/2014 (Α` 143).(Ο αριθμός «23» στην παρ.1 αντικαταστάθηκε από την έναρξη ισχύος της με τον αριθμό «123»,ως άνω, δυνάμει του άρθρου 35 παρ.6 Ν.4484/2017,ΦΕΚ Α 110/1.8.2017.)...2. Η επιστροφή του καθαρού ποσού συν την αναλογία του φάρου, που έλαβε ο υπάλληλος, δύναται να γίνεται και με**

παρακράτηση του της δέκατου (1/10) των καθαρών μηνιαίων αποδοχών του ή της σύνταξης, εφόσον στο μεταξύ της κατέστη συνταξιούχος. 3. Σε περίπτωση άρνησης επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παραγράφου 1, καταλογίζονται σύμφωνα με της διατάξεις του δημόσιου λογιστικού. 4. Τυχόν έφεση κατά των σχετικών πράξεων καταλογισμού ασκείται σύμφωνα με της διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 4129/2013 (Α` 52). Της περιπτώσεις υπαλλήλων, που δεν υπάγονται της ανωτέρω διατάξεις, η έφεση ασκείται ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων.»

Περαιτέρω, το **άρθρο 123 του ν. 4072/2014** «Δημόσιο Λογιστικό προβλέπει ότι «τα όργανα έκδοσης της καταλογιστικής πράξης, ο τρόπος βεβαίωσης του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού και απόδοσης ή επιστροφής αυτού της δικαιούχους, το έντοκο ή μη της επιστροφής του ποσού, το ύψος του επιτοκίου, η χρονική αφετηρία υπολογισμού των τόκων, η βάση υπολογισμού των συναλλαγματικών ισοτιμιών, εφόσον οι πληρωμές έγιναν σε συνάλλαγμα, οι απαιτούμενες διαδικασίες, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ή για τα θέματα για τα οποία συντρέχει αρμοδιότητα και άλλων Υπουργών, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων καθ' ύλην Υπουργών.»

Η ανωτέρω απόφαση δεν έχει εκδοθεί ακόμη.

Κατ' εξουσιοδότηση του προϊσχύοντος άρθρου 104 του ν. 2362/1995 είχε εκδοθεί η υπ' αριθμ. **2/40379/ΔΥΕΠ/2013(ΦΕΚ 1076/30.04.2013 τεύχος Β')** απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών, που ορίζει στο Κεφάλαιο Γ' άρθρο 7 ότι « **Μετά τη διαπίστωση αχρεωστήτως καταβολής ποσών, η επιστροφή αυτών από της λαβόντες,... γίνεται ως ακολούθως: α) Εάν αφορούν πληρωμή μισθών δημοσίου, ειδοποιούνται οι λαβόντες τα αχρεώστητα και της παρέχεται ευχέρεια ώστε να επιστραφούν τα ποσά με παρακράτηση του της δέκατου,1/10, κάθε μήνα των μηνιαίων αποδοχών της μέχρις εξοφλήσεως της οφειλής της...**»

Βάσει της παρ. 2 του **άρθρου 177 του ν. 4270/2014** προβλέπεται ότι « οι κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί βάσει διατάξεων που καταργούνται δυνάμει της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν αντίκεινται της διατάξεις του παρόντος νόμου, διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την

έκδοση των κανονιστικών πράξεων κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του παρόντος νόμου.».

Επομένως έως ότου εκδοθεί Υπ. Απόφαση κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 123 του ν.4270/2014, ισχύει η ανωτέρω απόφαση.

Επομένως, της προκύπτει από την παρούσα διάταξη **η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων από 01-01-2016 έως και σήμερα επιδομάτων και εν γένει αποδοχών γίνεται είτε με εφάπαξ καταβολή είτε με παρακράτηση του 1/10 από τον μηνιαίο μισθό του εργαζομένου**. Προτιμάται δε η παρακράτηση και η σταδιακή επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ώστε να μην επιβαρυνθεί υπερβολικά ο εργαζόμενος και υπέλθει σε μεγάλη οικονομική αδυναμία.

Συγκεκριλαιωτικά, για τα οικονομικά έτη για τα οποία δεν υπήρξε θεώρηση του οικείου Επιτρόπου του Ελ. Συνεδρίου, για τα μη νομίμως ληφθέντα επιδόματα, η αναζήτηση των ποσών θα γίνει με παρακράτηση του 1/10 των καθαρών μηνιαίων αποδοχών των εν ενεργεία υπαλλήλων, ενώ για όσους έχουν ήδη καταστεί συνταξιούχοι, με παρακράτηση 1/10 της σύνταξης αυτών **(σύμφωνα με της διατάξεις της παρ. 7β του άρθρου 3 του ν. 4151/2013)** (βλ. Εγκ ΑΑΔΕ α.π. 2/31029/ΔΕΠ/6-5-2016).

Οι αξιώσεις της Δ.Ε.Υ.Α. για αναζήτηση μισθών και κάθε της παροχής-επιδόματος που επαναλαμβάνεται περιοδικά παραγράφεται μετά την πάροδο πέντε (5) ετών (βλ. ΑΚ 250). Η παραγραφή αρχίζει από τότε που γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η δικαστική επιδίωξή της (ΑΚ 251).

Β' ΕΡΩΤΗΜΑ

Κατ' άρθρ. 3 ν. 1069/1980 « 3. Οι Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι υπεύθυνες για: α) την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία, β) τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος

που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία, γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περίπτωσης β', καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους.»

Η Δ.Ε.Υ.Α. για να παρέχει τις υπηρεσίες που προβλέπει ο ιδρυτικός της νόμος λειτουργεί τις εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης όλο το 24ωρο (Διυλιστήρια επεξεργασίας νερού, Δίκτυα, δεξαμενές, Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων, πολυάριθμες γεωτρήσεις νερού, αντλιοστάσια και λοιπές εγκαταστάσεις Δικτύων Ύδρευσης, Αποχέτευσης, Ομβρίων υδάτων) και γι αυτό έχει χαρακτηρισθεί και ανήκει στις υπηρεσίες 24ωρης λειτουργίας -σχετική η αριθμ. οικ. 27771/1-3-2017 Απόφαση Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης ... με θέμα «Καθιέρωση 24ωρης λειτουργίας της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης – Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.)» με ΑΔΑ: ΩΘΛΟΠ15-7ΩΨ.

Με την **αρ. 158/2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.Ε.Υ.Α.**, δημοσιευθείσα νομίμως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β/ 5779/2020) με θέμα «Έγκριση απογευματινής υπερωριακής απασχόλησης εργαζομένων στη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), για το έτος 2021.», εγκρίθηκε **η καθιέρωση απασχόλησης των υπαλλήλων όλων των υπηρεσιών της Δ.Ε.Υ.Α. πέρα από τις ώρες της υποχρεωτικής απασχόλησης και μέχρι την 22:00 ώρα**, προκειμένου να αντιμετωπίζονται έκτακτες, εποχικές ή επείγουσες, απρόβλεπτες υπηρεσιακές ανάγκες και για την εξυπηρέτηση των αναγκών που πιθανόν να προκύπτουν οποιαδήποτε ώρα και ημέρα για την άμεση και κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο αποκατάσταση βλαβών στα δίκτυα και στις εγκαταστάσεις της, για το χρονικό διάστημα από 01-01-2021 μέχρι και 31-12-2021, με τον τρόπο που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση.

Συναφώς, με την αριθμ. 159/2020 Απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου Δ.Ε.Υ.Α. (ΦΕΚ 5779 τ. Β'30/12/2020) με θέμα: «Έγκριση υπερωριακής απασχόλησης εργαζομένων στη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) κατά τις νυχτερινές ώρες (μετά την 22:00 ώρα), Κυριακές, αργίες και λοιπές εξαιρέσιμες, έτους 2021» εγκρίθηκε νομίμως η καθιέρωση απασχόλησης των υπαλλήλων όλων των υπηρεσιών της Δ.Ε.Υ.Α. **υπερωριακά Α) κατά τις νυχτερινές ώρες (μετά την 22:00 ώρα) και Β) κατά τις Κυριακές, αργίες και λοιπές εξαιρέσιμες**, προκειμένου να αντιμετωπίζονται έκτακτες, εποχικές ή επείγουσες, απρόβλεπτες υπηρεσιακές ανάγκες και για την εξυπηρέτηση των αναγκών που πιθανόν να προκύπτουν οποιαδήποτε ώρα και ημέρα για την άμεση και κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο αποκατάσταση βλαβών στα δίκτυα και στις εγκαταστάσεις της, για το χρονικό διάστημα από 01-01-2021 μέχρι και 31-12-2021.

Ενόψει των ανωτέρω αποφάσεων του ΔΣ της Δ.Ε.Υ.Α. με την α.π. 628/01-02-2021 απόφαση της Γενικής Διευθύντριας της Δ.Ε.Υ.Α. **συγκροτήθηκε συνεργείο για την υπερωριακή απασχόληση, νυχτερινών, Κυριακών και εξαιρέσιμων ημερών εργασίας του προσωπικού που υπηρετεί στη Δ.Ε.Υ.Α. για 2 κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών από 01-02-2021 έως 28-02-2021 για καθένα από τους υπαλλήλους που ορίζονται ονομαστικά στον πίνακα της ίδιας απόφασης.**

Σύμφωνα με τον ισχύοντα **Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας της Δ.Ε.Υ.Α.** (ΦΕΚΒ/1505/2000) στο **άρθρο 61^ο** ορίζεται η δυνατότητα (κατά διακριτική ευχέρεια) του Δ.Σ. της Επιχείρησης να αποφασίζει υπερωριακή απασχόληση εργαζομένων για την αντιμετώπιση έκτακτων επειγουσών αναγκών.

Ενόψει των ανωτέρω διατάξεων και αποφάσεων, και δεδομένης της αναγκαιότητας για ακώλυτη και αποτελεσματική λειτουργία των δικτύων και εγκαταστάσεων της Επιχείρησης, **η συστηματική και αδικαιολόγητη άρνηση υπαλλήλων που έχουν οριστεί με την ως άνω απόφαση της Γ.Δ. της Επιχείρησης ως μέλη του συνεργείου για την υπερωριακή απασχόληση για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (μηνιαία), μπορεί να συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα του υπαλλήλου κατά τα ειδικώς οριζόμενα στον οικείο ΟΕΥ (άρθρ. 48 επ.), καθόσον η πέραν του υποχρεωτικού ωραρίου εργασία για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών συνιστά υποχρέωση**

του εργαζομένου να παράσχει την εργασία του κατά την περί τούτου διακριτική ευχέρεια του εργοδότη (βλ. ΑΠ.232/2018), με τη λήψη βεβαίως της νόμιμης αποζημίωσης όπως ορίζουν οι διατάξεις του άρθρ. 20 ν. 4354/2015 στο οποίο υπήχθησαν οι Δ.Ε.Υ.Α. από 01-01-2016.

Αθήνα, 10-02-2021

Ο Νομικός Σύμβουλος της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.

Πάνος Ζυγούρης

